Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει τα ειδικά δικαστήρια της Λετονίας.

Ειδικά δικαστήρια

Συνταγματικό Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Λετονίας

Δυνάμει του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λετονίας (*Latvijas Republikas Satversme*, στο εξής: Σύνταγμα), η Λετονία διαθέτει **Συνταγματικό Δικαστήριο** (*Satversmes tiesa*), το οποίο αποτελεί έναν ανεξάρτητο δικαστικό θεσμό που εξετάζει τη συνταγματικότητα νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, σε υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, και επιλαμβάνεται επίσης άλλων υποθέσεων που του ανατίθενται βάσει νόμου. Το Συνταγματικό Δικαστήριο μπορεί να κηρύσσει νόμους και άλλες νομικές πράξεις ή τμήματα αυτών άκυρους και ανίσχυρους.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Νόμου για το Συνταγματικό Δικαστήριο (*Satversmes tiesas likums*), το Συνταγματικό Δικαστήριο **επιλαμβάνεται υποθέσεων σχετικά με**:

τη συνταγματικότητα των νόμων·

τη συνταγματικότητα των διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει ή συνάψει η Λετονία [ακόμη και πριν από την έγκριση των συμφωνιών αυτών από το Κοινοβούλιο (*Saeima*)]

τη συμμόρφωση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων ή τμημάτων αυτών με κανόνες δικαίου υπέρτερης ισχύος·

τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία άλλων πράξεων (πλην των διοικητικών πράξεων) που εκδίδουν το Κοινοβούλιο, το υπουργικό συμβούλιο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου ή ο πρωθυπουργός·

τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία των διαταγμάτων που εκδίδει υπουργός με εντολή του Υπουργικού Συμβουλίου για την αναστολή αποφάσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης·

τη συμμόρφωση των διατάξεων της λετονικής εθνικής νομοθεσίας με διεθνείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Λετονία οι οποίες δεν αντιβαίνουν στο Σύνταγμα.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο απαρτίζεται από επτά δικαστές, οι οποίοι εγκρίνονται από την πλειοψηφία των βουλευτών (τουλάχιστον 51 ψήφοι). Τρεις από τους δικαστές εγκρίνονται κατόπιν πρότασης τουλάχιστον δέκα βουλευτών, δύο εγκρίνονται κατόπιν πρότασης του υπουργικού συμβουλίου και δύο ακόμη κατόπιν πρότασης της ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου. Οι προτεινόμενοι από το Ανώτατο Δικαστήριο υποψήφιοι επιλέγονται υποχρεωτικά μεταξύ των δικαστών της χώρας.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο δεν μπορεί να κινεί διαδικασία αυτεπαγγέλτως· εκδικάζει υποθέσεις μόνον κατόπιν παραλαβής αίτησης από τα πρόσωπα που δικαιούνται βάσει του νόμου να υποβάλουν τέτοια αίτηση.

Αίτηση κίνησης διαδικασίας σχετικά με τη συνταγματικότητα των νόμων και των διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει ή συνάψει η Λετονία (ακόμη και προτού οι συμφωνίες αυτές κυρωθούν από το Κοινοβούλιο) ή τη συμμόρφωση των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων ή τμημάτων αυτών με κανόνες δικαίου υπέρτερης ισχύος ή τη συμμόρφωση των διατάξεων του εθνικού δικαίου της Λετονίας με διεθνείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Λετονία οι οποίες δεν αντιβαίνουν στο Σύνταγμα μπορούν να υποβάλουν:

ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας·

το Κοινοβούλιο·

ομάδα τουλάχιστον είκοσι βουλευτών·

το υπουργικό συμβούλιο·

ο γενικός εισαγγελέας·

το Συμβούλιο της Κρατικής Ελεγκτικής Υπηρεσίας (*Valsts kontroles padome*)·

τοπικό συμβούλιο·

ο Διαμεσολαβητής (*tiesībsargs*), εάν το όργανο ή ο υπάλληλος που εξέδωσε την αμφισβητούμενη πράξη δεν επανόρθωσε τις εντοπισθείσες ελλείψεις εντός της προθεσμίας που έταξε ο Διαμεσολαβητής·

δικαστήριο το οποίο εκδικάζει αστική, ποινική ή διοικητική υπόθεση·

δικαστής σε υπηρεσία κτηματολογίου όταν μεταγράφει ακίνητα και συναφή δικαιώματα στο κτηματολόγιο·

κάθε πρόσωπο, σε περίπτωση παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων του που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα·

το Δικαστικό Συμβούλιο (*Tieslietu padomei*), εντός των νόμιμων αρμοδιοτήτων του.

Αίτηση κίνησης διαδικασίας σχετικά με τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία άλλων πράξεων (εκτός από διοικητικές πράξεις) που εκδίδουν το Κοινοβούλιο, το υπουργικό συμβούλιο, ο Πρόεδρος, ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου ή ο πρωθυπουργός μπορούν να υποβάλουν:

ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας·

το Κοινοβούλιο·

ομάδα τουλάχιστον είκοσι βουλευτών·

το υπουργικό συμβούλιο·

το Δικαστικό Συμβούλιο (*Tieslietu padomei*), εντός των νόμιμων αρμοδιοτήτων του.

Δικαίωμα αίτησης κίνησης διαδικασίας σχετικά με τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία των διαταγμάτων που εκδίδει υπουργός με εντολή του υπουργικού συμβουλίου για την αναστολή αποφάσεων τοπικού συμβουλίου έχει το οικείο τοπικό συμβούλιο.

Οι υποθέσεις που αφορούν τη συνταγματικότητα των νόμων, κανονισμών και άλλων πράξεων του υπουργικού συμβουλίου, τη συμμόρφωση διατάξεων της λετονικής εθνικής νομοθεσίας προς διεθνείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Λετονία οι οποίες δεν αντιβαίνουν στο Σύνταγμα και τη συνταγματικότητα διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει ή συνάψει η Λετονία (ακόμη και προτού οι εν λόγω συμφωνίες κυρωθούν από το Κοινοβούλιο) και νόμων ή κανονισμών, ή τμημάτων αυτών, εκδικάζονται από την ολομέλεια του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Οι άλλες υποθέσεις εκδικάζονται από τριμελή σύνθεση δικαστών, εκτός εάν το Συνταγματικό Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά.

Η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι αμετάκλητη και παράγει αποτελέσματα από την έκδοσή της. Απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου και η περιεχόμενη σε αυτήν ερμηνεία αμφισβητούμενης διάταξης, είναι δεσμευτική για όλους τους φορείς και τους υπαλλήλους της κεντρικής κυβέρνησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης (συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων) καθώς και για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα.
Διάταξη, την οποία το Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε ως ασυμβίβαστη προς κανόνα δικαίου με υπέρτερη ισχύ, θεωρείται άκυρη από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Συνταγματικού Δικαστηρίου, εκτός εάν το Συνταγματικό Δικαστήριο ορίσει διαφορετικά. Εάν το Συνταγματικό Δικαστήριο κρίνει ότι διεθνής συμφωνία που έχει υπογράψει ή συνάψει η Λετονία είναι αντισυνταγματική, το υπουργικό συμβούλιο υποχρεούται να προβεί στην τροποποίηση ή στην καταγγελία της εν λόγω συμφωνίας, στην αναστολή της εφαρμογής της ή στην αποχώρηση της Λετονίας από αυτή χωρίς καθυστέρηση.

Οικονομικό Δικαστήριο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για τη δικαστική εξουσία (*Likums par tiesu varu*), για την εκδίκαση των υποθέσεων που προβλέπονται στον Κώδικα για την Πολιτική Δικονομία (*Civilprocesa likums*) και στον Κώδικα για την Ποινική Δικονομία (*Krimināprocesa likums*) ιδρύθηκε το Οικονομικό Δικαστήριο (*Ekonomisko lietu tiesa*). Εδρεύει στη Ρίγα και η δικαιοδοσία του εκτείνεται στο σύνολο της λετονικής επικράτειας.
Βάσει του **αστικού δικαίου**, το Οικονομικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο για:
υποθέσεις σχετικά με συμβάσεις αντασφάλισης·
υποθέσεις σχετικά με τις συμβάσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και τις συμβάσεις παρεπόμενων επενδυτικών υπηρεσιών·
αιτήσεις προστασίας επενδύσεων που υποβάλλονται από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά των λετονικών αρχών·
υποθέσεις σχετικά με τις νομικές σχέσεις εταιρικών ομίλων·
υποθέσεις σχετικά με τις νομικές σχέσεις μεταξύ των μελών ή των μετόχων σε μετοχικές εταιρείες·
υποθέσεις σχετικά με ρυθμίσεις χρηματοοικονομικής εξασφάλισης·
υποθέσεις σχετικά με κεφαλαιουχικές συναλλαγές με συνδεόμενα μέρη κατά την έννοια της εμπορικής νομοθεσίας (*Komerclikums*) και του νόμου για την αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων (*Finanšu instrumentu tirgus likums*)·
υποθέσεις σχετικά με τις μεταβιβάσεις και τις αναδιαρθρώσεις επιχειρήσεων, με εξαίρεση τις απαιτήσεις εργαζομένων·
υποθέσεις σχετικά με τις συμβατικές υποχρεώσεις μεταξύ κατασκευαστών, συμπεριλαμβανομένων των υπεργολάβων, όσον αφορά την κατασκευή κτιρίων δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας που απαιτούν την έκδοση πολεοδομικής άδειας, με εξαίρεση τα κτίρια μίας ή δύο κατοικιών και των λειτουργικών δομών που τα αφορούν·
υποθέσεις σχετικά με παραβάσεις της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού·
υποθέσεις σχετικά με τις αποφάσεις συνελεύσεων μελών ή μετόχων κεφαλαιακών δομών· καθώς και
αιτήσεις λύσης και εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων.
Παράλληλα, βάσει του **ποινικού δικαίου** το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για υποθέσεις που αφορούν:
τη χρηματοδότηση της παραγωγής, της αποθήκευσης, της κυκλοφορίας ή της διανομής όπλων μαζικής καταστροφής, όταν η σχετική ευθύνη προκύπτει από το άρθρο 73.1 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου (*Krimināllikums*)·
την τρομοκρατία, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 79.2 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου·
τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (άρθρο 195 του ποινικού νόμου)·
την ανεπίτρεπτη αποδοχή ωφελημάτων, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 198 παράγραφοι 2, 3 ή 4 του ποινικού νόμου·
την εμπορική δωροδοκία, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 199 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου·
την αποδοχή δωροδοκίας, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 320 παράγραφοι 3 ή 4 του ποινικού νόμου·
την ιδιοποίηση δωροδοκίας, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 321 παράγραφοι 2, 3 ή 4 του ποινικού νόμου·
τη μεσολάβηση για δωροδοκία, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 322 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου·
την ενεργητική δωροδοκία, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 323 παράγραφοι 2 ή 3 του ποινικού νόμου·
την αθέμιτη άσκηση επιρροής έναντι ανταλλάγματος, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 326.1 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου·
την παράνομη απαίτηση και αποδοχή ωφελημάτων, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 326.2 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου· καθώς και
την παράνομη προσφορά ωφελημάτων, όταν η σχετική ευθύνη απορρέει από το άρθρο 326.3 παράγραφος 2 του ποινικού νόμου·
Έφεση κατά των αποφάσεων του Οικονομικού Δικαστηρίου ασκούνται ενώπιον του Περιφερειακού Δικαστηρίου της Ρίγας (*Rīgas apgabaltiesa*).

Νομικές βάσεις δεδομένων

Όνομα και URL της βάσης δεδομένων

Υποθέσεις ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου (λειτουργία αναζήτησης)

Παρέχεται δωρεάν πρόσβαση στη βάση δεδομένων;

Ναι, η πρόσβαση προσφέρεται **δωρεάν**.

Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου της βάσης δεδομένων

Η βάση δεδομένων περιέχει αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Λετονίας.

Ιστορικό

Η διεπαφή αναζήτησης στη βάση δεδομένων και οι αποφάσεις είναι διαθέσιμες στα λετονικά και στα αγγλικά.

Σύνδεσμοι

Συνταγματικό Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Λετονίας

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/01/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.